

Spis treści

Spis rycin	7
Spis tabel	9
Spis ramek	10
Podziękowania	11
Wykaz skrótów	12
Prolog	15
1. PODSTAWY ROZUMIENIA GEOPOLITYKI	17
Geopolityka: element geografii człowieka	17
Miejsca i polityka	20
Polityka skali	27
Czym jest geopolityka?	29
Krótka historia geopolityki	32
Podmioty geopolityczne: tworzenie i realizowanie geopolityki	40
Struktura i działanie: możliwości, ograniczenia i wybory geopolityczne	42
Geopolityka, władza i geografia	43
Struktura książki	46
Literatura	47
2. TWORZENIE GLOBALNEGO KONTEKSTU GEOPOLITYCZNEGO	48
Zdefiniowanie globalnej struktury geopolitycznej: zastosowanie i analiza modelu światowego przywództwa Modelskiego	50
Geopolityka wzlotów i upadków światowych przywódców: kontekst współczesnej geopolityki?	58
Spuścizna, zmiana i światowe przywództwo: systemy sprzężeń zwrotnych w modelu Modelskiego	64
Za i przeciw dla modelu Modelskiego	66
Podsumowanie i co dalej	69
Literatura	70
3. KODY GEOPOLITYCZNE: DZIAŁAJĄCE PODMIOTY OKREŚLAJĄ SVOJE OPCJE GEOPOLITYCZNE	71
Kody geopolityczne	72
Kody geopolityczne i dynamika światowego przywództwa	80
Kod geopolityczny jako wyzwanie dla światowego przywódcy	85
„Wojna z terroryzmem” jako kod geopolityczny	87

Podsumowanie i co dalej	92
Literatura	92
4. INTERPRETACJE KODÓW GEOPOLITYCZNYCH	93
Wojna! Do czego służy...?	94
Kulturalna wojna	96
Orientalizm: fundament geopolitycznego sposobu myślenia	105
Studium przypadku 4.1: wykorzystanie przez Saddama Husajna arabskiego nacjonalizmu oraz islamu do uzasadnienia wojny w Zatoce w 1991 r.	109
Studium przypadku 4.2: interpretacje Stanów Zjednoczonych na temat inwazji na Irak w 2003 r.	113
Podsumowanie i co dalej	115
Literatura	117
5. OSADZENIE GEOPOLITYKI W TOŻSAMOŚCI NARODOWEJ	118
(Niewłaściwa) terminologia	118
Geopolityka nacjonalizmu 1: budowanie tożsamości narodowej	119
Geopolityka nacjonalizmu 2: proces „czystek etnicznych”	122
Studium przypadku 5.1: Czeczenia	125
Pieć, nacjonalizm i kody geopolityczne	132
Typologia mitów nacjonalistycznych i kodów geopolitycznych	137
Podsumowanie i co dalej	140
Literatura	141
6. GEOPOLITYKA GRANIC: KRUCHE FUNDAMENTY ŚWIATOWEJ MAPY POLITYCZNEJ?	143
Definicje	144
Kody geopolityczne i konflikty graniczne	147
Studium przypadku 6.1: Izrael–Palestyna	151
Geopolityka tworzenia pokojowych granic	158
Studium przypadku 6.2: globalne kody geopolityczne i ustalenie linii granicznej między Koreą Północną a Koreą Południową	160
Linie graniczne i kody geopolityczne	165
Podsumowanie i co dalej	167
Literatura	167
7. METAGEOGRAFIE GEOPOLITYCZNE: SIATKI TERRORYSTYCZNE I WOJNA STANÓW ZJEDNOCZONYCH Z TERRORYZMEM	169
Geopolityczna globalizacja: nowa metageografia	170
Definicje terroryzmu	173
Historia współczesnego terroryzmu: fale terroryzmu i ich geografia	179
Metageografie terroryzmu	185
Studium przypadku 7.1: al Kaida, jej historia i metageografia	189
Osobliwe geografie?	194
Światowe przywództwo i „wojna z terroryzmem”	196
Podsumowanie i co dalej	199
Literatura	199
8. GEOPOLITYKA NIEUPORZĄDKOWANA: DZIAŁANIE I WIELORAKIE STRUKTURY	201
Kim jestem, z kim walczę i dlaczego?	201
Studium przypadku 8.1: długotrwały konflikt o Dżammu i Kaszmir	209
Nieuporządkowanie a struktura	220
Zakończenie i prolog	223
Literatura	225
Bibliografia	226
Indeks	232

Spis rycin

1.1. Afryka: niepodległe kraje i zmniejszanie się panowania białych	20
1.2. Pomnik Lenina, Moskwa	25
1.3. Żelazna kurtyna	31
1.4. Teoria <i>Heartlandu</i> sir Halforda Mackindera	35
1.5. Kobieta i dziecko na terenie zniszczonym bombardowaniem w Iraku	45
2.1. Cykl światowego przywództwa według modelu Modelskiego	53
2.2. Preferencja i dostępność światowego przywództwa	58
2.3. Rozdęcie imperialne	59
2.4. Camp Delta	62
2.5. Zdalnie sterowany samolot wojskowy	69
3.1. Oddziały amerykańskie w Kosowie	72
3.2. Brytyjski plakat propagandowy z czasów II wojny światowej	75
3.3. Morze Kaspijskie	78
3.4. „Marsz wolności”	91
4.1. Pomnik z czasów II wojny światowej, Stawropol, Rosja	98
4.2. <i>Quo Vadis</i> – hollywoodzka epopeja biblijna	101
4.3. „Gniazda dla szpiegów”	104
4.4. Świat arabski	110
4.5. Saddam Husajn: dobroczyńca świata arabskiego	112
5.1. Telegram do bliskich z czasów I wojny światowej	120
5.2. Preludium do czystek etnicznych	122
5.3. Czystka etniczna: wykluczenie	123
5.4. Czystka etniczna: wykorzenienie	124
5.5. Czystka etniczna: ekspansja	125
5.6. Czeczenia	130
6.1. Zamknięta granica: Egipt–Izrael	145
6.2. Otwarta granica: rosyjski Kaukaz	146
6.3. Hypothetica	147
6.4. Izrael–Palestyna I: Porozumienie Oslo II	155
6.5. Izrael–Palestyna II: wioski palestyńskie i osiedla izraelskie	157

6.6. Półwysep Koreański	164
7.1. Metageografia	172
7.2. Drezno po alianckim bombardowaniu	175
7.3. „Wojna z terroryzmem”	188
7.4. Geografia baz amerykańskich	195
8.1. Dzieci żołnierze	203
8.2. Powrót z wojny	208
8.3. Historyczne podłoże konfliktu w Kaszmirze	214

Spis tabel

1.1. Geografia wskaźników śmiertelności niemowląt (na 1000 żywych urodzeń)	21
1.2. Cechy klasycznej geopolityki.	33
2.1. Cykle światowego przywództwa	52
2.2. Rozmieszczenie amerykańskich oddziałów na świecie	64
3.1. Konstruowanie kodu geopolitycznego dla światowego przywództwa.	83
4.1. Artykuły „Reader’s Digest” wskazujące zagrożenia dla amerykańskiego sposobu życia . .	102
7.1. Problem zdefiniowania terroryzmu	176
7.2. Fale terroryzmu a model Modelskiego	182

Spis ramek

1.1. Miejsce a tożsamość palestyńska	23
1.2. Przemówienie Winstona Churchilla na temat żelaznej kurtyny	30
1.3. Determinizm środowiskowy a geopolityka	38
2.1. Rywalizacja między Chinami a Stanami Zjednoczonymi	49
2.2. Teoria systemu światowego Wallersteina	50
2.3. I i II wojna światowa w kontekście historycznym	54
2.4. Abu Ghraib i konsekwencje dla światowego przywództwa	61
2.5. Akcent na potęgę militarną światowego przywódcy – temat do przemyslenia w armii USA	63
2.6. Technologia i zasięg globalny armii USA	68
3.1. Władza a Królewska Akademia Wojskowa Sandhurst	73
3.2. „Tworzenie mapy globalnej przyszłości”: definicja zagrożenia	76
3.3. Geopolityka „konsensusu waszyngtońskiego”	89
4.1. <i>Dulce et Decorum Est</i>	97
4.2. Geopolityczne skojarzenia słowne	99
4.3. Blog bagdadzki	108
5.1. Polityka zagraniczna jako męska sprawa	135
7.1. Geopolityka oporu: ruch antyglobalistyczny	171
7.2. Siły Specjalne: potęgą sieci światowego przywódcy	173
7.3. Zbrodnie wojenne: władza i <i>Mgły wojny</i>	174
7.4. Szkoła Ameryk	178
7.5. Suwerenność a antyterroryzm	196
8.1. Gwałt jako broń wojenna	204
8.2. Geopolityka natury	205